

3 Henkilöstö

TAVOITTEET JA TULOKSET 2005

- *Rikosseuraamusviraston henkilöstörakenteen asteittaisesta muuttamisesta valmisteltiin suunnitelma, joka toteutettiin RAKE- ja PALVO -hankkeiden linjausten mukaisesti. Suunnitelman lähtökohtana pidettiin Risen henkilötyövuosimäärän vähenemistä 20–25 henkilötyövuodella vuoteen 2011 mennessä.*
- *Toiminnallisen tehokkuuden ja henkilöstöresurssien osalta tavoiteltiin voimavarojen oikeaa kohdentamista ja kustannustietoista käyttöä ottaen huomioon vankeuslain ja organisaatiomuutosten voimaantulo. Vankeinhoiton henkilöstön työpanoksen kohdentumisesta lähityöhön sekä muihin tehtäviin laadittiin selvitys, jonka avulla pyritään jatkossa henkilökuntarakenteen kehittämiseen ja työn laadun ja tuottavuuden arvioimiseen.*
- *Uusi palkkausjärjestelmä otettiin käyttöön virkaehtosopimuksen mukaisesti sekä Rikosseuraamusvirastossa että rikosseuraa-*

musalalla. Risen osalta neuvottelutulos saavutettiin 4.5.2005 ja rikosseuraamusalan osalta 30.6.2005. Valmistelutyötä jatketaan Vankeinhoitolaitoksen C -palkkaisten lehtoreiden virkaehtosopimuksen osalta.

- *Henkilöstön työhyvinvoinnin osalta otettiin huomioon vuonna 2004 toteutetun henkilöstöbarometrin tulokset ja vireillä oleva organisaatiomuutos. Työhyvinvointia seurattiin mm. sairauspoissaolojen, vaihtuvuuden ja terveydenhuollon kustannusten avulla. Rikosseuraamusvirasto järjesti koko alan Palvo -hankkeen kohderyhmälle muutosvalmennustilaisuudet. Lisäksi viraston edustajat osallistuivat asiantuntijoina oikeusministeriön järjestämiin alueellisiin tiedotustilaisuuksiin. Rikosseuraamusvirastossa kiinnitettiin huomiota työhyvinvointiin mm. vastuualueiden kehittämispäivien yhteydessä.*

Vankeinhoito- ja yhdyskuntaseuraamustyö on vaativaa, ihmisten kanssa tehtävää työtä, joka edellyttää ammatillista työtettä. Ammatillisuuteen kuuluu mm. työn jatkuva arviointi ja kehittäminen, yhteistyökyky sekä kyky kehittää omia vuorovaikutustaitoja. Työssä tulee käyttää

niin tukea kuin kontrolliakin. Vankeinhoiton ja kriminaalihuollon periaatteena on, että henkilökunta toimii hyvässä vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä keskenään, muiden viranomaisten, tuomittujen ja heidän omaistensa sekä vapaaehtoisjärjestöjen, seurakuntien ja muiden sidosryhmien kanssa.

TAULUKKO 1

Rikosseuraamusviraston, Vankeinhoitolaitoksen ja Kriminaalihuoltolaitoksen henkilöstö 31.12.2005 ja henkilöstöressurssien käyttö vuoden aikana

	VHL		KHL**		RISE		KAIKKI	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%		%
MIEHET								
Vakituiset	1 643	50,5	64	2,0	34	1,1	1 741	53,6
Määräaikaiset	258	7,9	14	0,4	6	0,2	278	8,5
Yhteensä	1 901	58,5	78	2,4	40	1,2	2 019	62,1
NAISET								
Vakituiset	772	23,7	191	5,9	63	1,9	1 026	31,5
Määräaikaiset	150	4,6	49	1,5	8	0,3	207	6,4
Yhteensä	922	28,4	240	7,4	71	2,2	1 233	37,9
KAIKKI								
Vakituiset	2 415	74,3	255	7,8	97	3,0	2 767	85,1
Määräaikaiset	408	12,5	63	1,9	14	0,4	485	14,9
Yhteensä	2 823	86,8	318	9,8	111	3,4	3 252	100
HENKILÖTYÖVUODET*	2 735,25	87,42	283,66	9,07	109,81	3,51	3 128,72	100,0

* Henkilötyövuodet kuvaavat henkilöstöressurssien käyttöä koko kuluneen vuoden aikana. Niistä on rajattu pois työllistetyt ja korkeakouluharjoittelijat.

** Kriminaalihuoltolaitoksen luvuissa on mukana EU:n rahoittaman Youth Rise –hankkeen työntekijät (10,36 htv vuonna 2005)

Rangaistusten täytäntöönpanon henkilöstö jakautuu Vankeinhoitolaitoksen, Kriminaalihuoltolaitoksen ja Rikosseuraamusviraston henkilöstöön. Vuoden 2005 lopussa rikosseuraamusalalla työskenteli kaikkiaan 3 252 (3 220) päätoimista henkilöä, joista 98,5 % (98,0 %) oli virkasuhteisia.

Henkilöstön ikärakenne alalla vastaa valtion yleistä ikärakennetta: valtaosa henkilöstöstä kuuluu ikäryhmään 40–54-vuotiaat. Keski-ikä on 43,4 vuotta.

Henkilökunnan rekrytoinnissa on rikosseuraamusalalla ollut viime vuosina vaikeuksia erityisesti Etelä-Suomessa. Uudella, tehtävien vaatavuuteen ja henkilökohtaiseen suoriutumiseen

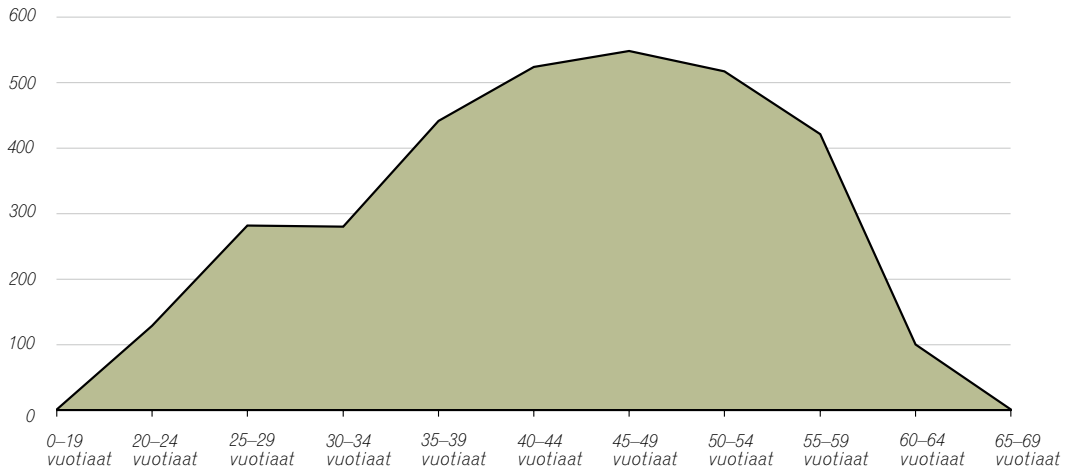
perustuvalla palkkausjärjestelmällä pyritään muiden tavoitteiden ohella lisäämään alan houkuttelevuutta. Rekrytointia on parannettu myös julkaisemalla kaikki alan avoimet työpaikat internetissä (www.rikosseuraamus.fi).

Vankeinhoitolaitoksen henkilöstöstä yli puolet on valvonta- ja vartiointitehtävissä olevia, joista suurin osa tekee vuorotyötä. Henkilöstörakenne on monipuolinen vankilan toimintorakenteen vuoksi. Määräaikaisen henkilöstön osuus oli kaikkiaan 14,5 (13,2) prosenttia.

Kriminaalihuoltolaitoksen henkilöstöstä suurin osa tekee yhdyskuntaseuraamusten toimeenpanotehtäviä. Määräaikaisen henkilöstön osuus oli 19,8 (24,2) prosenttia.

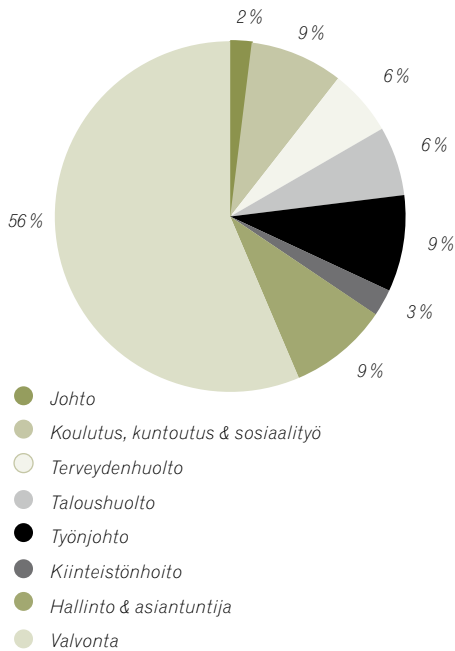
KUVIO 5

Rangaistusten täytäntöönpanon henkilöstö (Vhl, Khl ja Rise) ikäryhmittäin 31.12.2005

KUVIO 6

Vankeinhoitolaitoksen henkilöstön jakautuminen eri henkilöstöryhmiin 31.12.2005 (N=2 823)

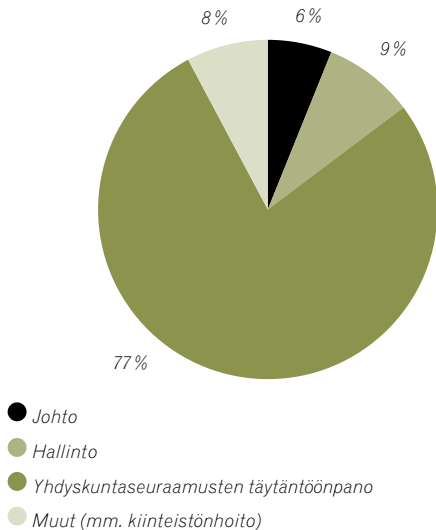

Vuoden 2005 aikana Kriminaalihuoltolaitoksella oli kaikkiaan n. 570 yksityisvalvojaa. Yksityisvalvojat hoitavat aluetoimistojen ohjauksessa ehdonalaisesti vapautuvien ja ehdollisesti rangaistujen nuorten valvontoja.

Rikosseuraamusvirastossa työskenteli vuoden lopussa kaikkiaan 111 virkamiestä, joista 38 hallintoyksikössä, 20 oikeudellisessa yksikössä, 35 Vankeinhoitolaitoksen toiminnan ohjauksessa sekä 18 Kriminaalihuoltolaitoksen toiminnan ohjauksen yksikössä. Heistä neljä henkilöä työskenteli Khl:n hallinnoimassa Yhteistyössä rikoksettomaan elämään –hankkeessa toimipaikkoina eri aluetoimistot. Määräaikaisten osuus oli 12,6 (12,8) prosenttia.

KUVIO 7

Kriminaalihuoltolaitoksen henkilöstön jakautuminen eri henkilöstöryhmiin 31.12.2005 (N=318)

Henkilöstön koulutus

Vankeinhoidon ja kriminaalihuollon henkilöstökoulutuksen sisällölliset tavoitteet määräytyvät alan toimintaperiaatteista ja tavoitteista. Rikosseuraamusviraston tehtävänä on rangaistusten täytäntöönpanon henkilöstön perus-, jatko- ja täydennyskoulutuksen kehittäminen yhteistyössä Vankeinhoidon koulutuskeskuksen kanssa.

VANKEINHOIDON PERUSTUTKINTO

Vankeinhoidon peruskoulutuksesta sekä henkilöstön täydennyskoulutuksesta vastaa Vankeinhoidon koulutuskeskus. Koulutuksen lähtökohtana on laitoksissa ilmenevät koulutustarpeet. Vuoden aikana valmistui 77 perustutkinnon suorittanutta vankeinhoitajaa. Elokuussa aloitti vankeinhoidon perustutkinnon 80 uutta opiskelijaa.

VANKEINHOITOTUTKINTO

Vankeinhoitotutkinnon suoritti 20 henkilöä. Syksyllä alkaneeseen uuteen koulutukseen valittiin 20 uutta opiskelijaa.

RIKOSSEURAAMUSALAN AMMATTIKORKEAKOULUTUS

Laurea-ammattikorkeakoulun kanssa yhteistyössä toteutetaan rikosseuraamusalan nuorisolinjan AMK- tutkintokoulutusta (sosionomi AMK).

TÄYDENNYSKOULUTUS

Täydennyskoulutuksen avulla henkilöstölle tarjotaan mahdollisuus pitää yllä ammattitaitoaan ja kehittää sitä yhteiskunnassa ja työssä tapahtuvien muutosten edellyttämällä tavalla. Yhteistyössä Vankeinhoidon koulutuskeskuksen kanssa saatiin valmiiksi rikosseuraamusalan koulutuspolku -täydennyskoulutuskokonaisuus.

Vankeinhoidon koulutuskeskuksen tehtävänä on järjestää vankeinhoito- ja kriminaalihuolto-työn tavoitteita tukevaa koulutusta kaikille alan työntekijöille. Vuonna 2005 koulutuskeskuksen järjestämään täydennyskoulutukseen osallistui yhteensä 2 385 rikosseuraamusalan työntekijää. Koulutuspäiviä oli 4 861. Laajin koulutushanke oli vankeuslakikoulutus, johon osallistui 1 769 henkilöä.

Rikosseuraamusvirasto vastaa eri ammattiryhmille tarkoitettujen työkokousten ja -seminaarien järjestämisestä ja muista lyhytkestoisista koulutuksista, joiden tavoitteena on ajankohtaisen tiedon välittäminen eri ammattiryhmille. Myös toimintamenetelmien muutos- ja kehittämishankkeiden koulutus on viraston vastuulla. Viraston järjestämiä neuvottelupäiviä

ja työseminaareja oli yhteensä 101 ja niistä kertyi 179 koulutuspäivää. Eri päivien osallistujamäärä oli kaikkiaan 2 641. Suurin yksittäinen Rikosseuraamusviraston järjestämä koulutushanke oli vankitietojärjestelmän laituskouluttajien ja täytäntöönpanohenkilöstön koulutus, johon osallistui 410 henkilöä. Kriminaalihuoltolaitoksen toiminnan ohjauksen yksikkö koulutti kaikki nuorisorangaistuksen toimeenpanoon osallistuvat työntekijät ja aluetoimistojen johdon lain sisältöön ja uuden käsikirjan käyttöön.

KIRJASTOPALVELUT

Vankeinhoidon koulutuskeskuksessa toimii **Vankeinhoitolaitoksen kirjasto**, joka on kriminologian alan tieteellinen kirjasto. Kirjasto palvelee ensisijaisesti vankeinhoidon ja kriminaalihuollon henkilöstöä, mutta myös muita tiedontarvitsijoita.

Työterveyshuolto ja työkyvyn ylläpito

Työterveyshuollossa noudatettiin puitesopimusta, jossa on määritelty hyvälle työterveyshuollolle asetettavat minimivaatimukset.

Toimintavuonna **sairauspoissaolojen** määrä lisääntyi Vankeinhoitolaitoksessa, Rikosseuraamusvirastossa ja Kriminaalihuoltolaitoksessa. Sairauspoissaoloja oli kalenteripäivinä Vankeinhoitolaitoksessa 58 510 (56 638) päivää (26,3 päivää / hlö), Kriminaalihuoltolaitoksessa 5 082 (4 593) päivää (19,8 päivää / hlö) ja Rikosseuraamusvirastossa 1 573 (1 562) päivää (17,3 päivää/henkilö). Lyhyiden, maksimissaan kolme kalenteripäivää kestäneiden poissaolojen osuus oli Vankeinhoitolaitoksessa 14,5 (13,2) prosenttia, Kriminaalihuoltolaitoksessa 17,7 (18,8) prosenttia ja Rikosseuraamusvirastossa 21,8 (22,4) prosenttia kaikista sairauspoissaoloista.

Työkyvyn ylläpitämiseen tähtäävä toiminta on jo vakiintunut osaksi normaalia toimintaa. Rikosseuraamusvirastossa, kaikissa vankiloissa ja Kriminaalihuoltolaitoksen aluetoimistoissa toimii tyky-ryhmä, joka vastaa toiminnan suunnittelusta ja useimmiten myös sen toteuttamisesta. Työhyvinvoinnista huolehditaan lisäksi seuraamalla erillisellä raportointijärjestelmällä vankiloissa ilmenevää väkivaltaa sekä puuttumalla aktiivisesti työpaikkakiusaamiseen.

Rikosseuraamusviraston työsuojelun toimintaohjelman valmistelu käynnistettiin hallintoyksikössä. Rikosseuraamusviraston työsuojeluvaltuutettu osallistui toimintaohjelman valmisteluun, jonka luonnos esiteltiin Rikosseuraamusviraston yhteistyötoimikunnan kokouksessa 7.12.2005. Kokouksessa sovittiin palautemenettelystä vuoden 2005 loppuun mennessä.